

Bedömning – balansgång mellan kontroll och stöd för utveckling

161025

Håkan Hult

Innan jag börjar

- Gdanskutvärderingen av lärarutbildningen
- Pedagogik på 60-talet och idag
- Tillit och delägarskap
- I väggen eller utanför

Community of practice (Lave & Wenger)

- Yrkesgemenskap där man delar mål, värden och metoder
- Man ingår i många communities of practice
- Identitetsskapande
- Novis och medlem, lära av varandra
- Legitimt perifert deltagande
- Är ni medlemmar eller perifera deltagare i sjuksköterskeutbildningen?

Två akronymer som ställer olika krav

- VFU
- VIL
- Konsekvenser för handledarna

Kompetensutveckling- och bedömning

- Handlingsberedskap eller kompetens
- Dreyfus & Dreyfus' stegmodell: Novis, avancerad nybörjare, kompetent, kunnig, expert
- Horisontalitet – vertikalitet (Dall'Alba & Sandberg)
- Dreyfus (och Benner) ger vägledning för bedömning, Dall'Alba o Sandberg ger vägledning för handledning

Kompetensbedömning (van der Vleuten)

- Bedömning av kompetens kräver kombination av test och andra examinationsformer
- Bedömarutbildning fokuseras på bl a värderingar och att förstå att man ofta ser det man förväntar sig att se (ex hyrbil på Mallorca)

Bedöma (enligt ordboken)

- Värdera
- Anse
- Uppskatta
- Döma
- Värdera, anse, uppskatta kan göras utan att en definierad nivå/ribba finns
- Döma görs genom att ställa något mot en norm/standard
- Värderar och/eller dömer ni?

Exempel på vad en handledare kan/ska bedöma

- Uppträdande
- Patientkontakt
- Helhetssyn på patients besvär
- Beaktar patientens integritet
- Förmår kommunicera med patient
- Ser sin egen begränsning
- Uppvisar tillräckliga teoretiska kunskaper för den praktiska handläggningen (professionell kompetens)

Vad är det som ska bedömas?

- Skills (skicklighet), regelföljande, kan öva själv, fysiska färdigheter, automatiserade beteenden
- Know-how kräver träning och omdöme
- Competence är know-how i kombination med reflektion, kan anpassa sina färdigheter efter situation

Vad ska bedömas och när?

Kan man bedöma en längre tids verksamhet?

Är "halvtidsbedömning" något av värde?

Hur mycket får studenterna bestämma vad de vill få återkoppling på?

Enkelt – komplicerat – komplext (Glouberman & Zimmerman 2004)

- Baka en sockerkaka
- Skjuta upp en månrocket
- Uppfostra barn
- Vikten att vilja, tordas och ha mandat att bedöma det som är komplext
- Kropp och människa

Important dimensions and elements in portfolio (Moe, 2008)

Bevis/summativ examination

Selektion &
presentation

Fördef. kriterier
& "utvalda" bevis

Studentägt

Reflektion &
självvärde-
ring

Läraryägt

Feed-back/
feed-forward

Lärprocess/formativ examination

Handleda

- Handleda innebär att genom fysisk kontakt hjälpa någon att komma dit han/hon ska
- Supervise innebär att övervaka och ha tillsyn över någon i dennes arbete att komma dit han/hon ska
- Betyder skillnaden att vi har svårare att kritiskt bedöma, d v s svårare med myndighetsutövandet och lättare med medmänskligheten?

Vad är en bra lärare resp handledare? (T. Stenfors-Hayes)

En bra lärare

- Förmedlar kunskap
- Svarar på studenternas frågor
- Fokuserar på studenternas lärande

En bra klinisk handledare

- Visar hur man gör
- Delar med sig av hur det är att vara läkare
- Stimulerar studenternas utveckling

Två gamla greker visar vägen

- Sokrates och maieutik
- Platon och anamnes
- Grunden är nyfikenheten
- Ni förlöser tankar och handlingar vilka ni även bedömer

Några pedagogiska funderingar

- Den skamlösa nyfikenheten (viktig för både handledare och studenter)
- Det lyckade misslyckandet eller Det viktiga efterarbetet
- När gästen blir delägare (att bli med eller att äga frågan)
- Tillit är grunden för handledning och bedömning
- SOLO-taxonomin Utvidgat abstrakt bra vid handledning och bedömning
- Variationens betydelse för lärande och bedömning
- Novisen som utvecklare

